

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๒๑ เป็นต้นไป การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง จุดมุ่งหมาย หลักสูตร เนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดผล ดังนั้นโรงเรียนประถมศึกษาทั้งหลายไม่ว่าจะอยู่ในสังกัดใดจึงต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในโรงเรียน ให้สอดคล้องและตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของหลักสูตรใหม่

ผู้พิมพ์พิมพ์สำคัญในการจัดการศึกษาใหม่ รุดความมุ่งหมายของหลักสูตรคือครู ดังที่ วิทยุ สวรร กล่าวไว้ว่า "ครูเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาของชาติ" ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษากลับมาเกี่ยวกับสภาพของการศึกษาระดับประถมศึกษาที่ว่า "ประสิทธิภาพ ของคนในวงการ เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งโดยเฉพาะครูซึ่ง เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยตรง"

วิทยุ สวรร, รวมคำบรรยายเรื่อง นโยบายทางการศึกษาของรัฐบาล
(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๐), หน้า ๓๕.

กรมสามัญศึกษา, รายงานวิจัยองค์ประกอบที่เอื้ออำนวยและ/หรือเป็นอุปสรรคต่อ
การเปลี่ยนแปลงการประถมศึกษาในอนาคต (กรุงเทพมหานคร : กรมสามัญศึกษา, ๒๕๒๐),
หน้า ๔๔ - ๔๕.

นอกจากนี้ ทวีโลก เกษมศรี มีความเห็นว่า "ครูเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเกื้อหนุนให้การศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมาย ถ้าครูบกพร่องไปแม้ว่าองค์ประกอบอื่น ๆ จะดีสักเพียงไรก็ตาม การจัดการศึกษาก็ล้มเหลวอย่างแน่นอน"

ฮอลลิส แอล แคสเวลล์ และอาร์เธอร์ คัมบัส ฟอเชย์ (Hollis L. Caswell and Arthur W. Foshay¹⁵) กล่าวว่าครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการกำหนดคุณภาพของโปรแกรมการศึกษา ครูที่สามารถสอนได้ผลดีแม้ว่าอุปกรณ์จะไม่ดีสถานที่ไม่พอเพียง และวัสดุการสอนต่าง ๆ มีอย่างจำกัด ครูที่ไม่ดีจะทำให้กระบวนการศึกษานั้นไม่ดี แม้ว่าสภาพการณ์ต่าง ๆ จะดีพร้อมก็อาจจะเบี่ยงเบนไปได้^๒

บัญญัติ กุศลสถาพร มีความเห็นว่าครูเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในระบบการศึกษา แม้ว่าเราจะพยายามลงทุนในด้านการปลูกสร้างอาคารเรียน การจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ และอุปกรณ์การสอน ตลอดจนการสร้างหลักสูตรให้ละเอียดเพียงใด การจัดการศึกษาจะไม่ได้ผลเท่าที่ควรถ้าหากการเตรียมบุคคลที่จะมาทำหน้าที่ครู และการใช้ครูเป็นไปอย่างขาดประสิทธิภาพ^๓

จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาหลายท่านคงกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าความหวังของการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ นั้นขึ้นอยู่กับครูประถมศึกษา ซึ่งเป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนเป็นสำคัญ

^๑ ม.ร.ว.ทวีโลก เกษมศรี, "คำนำ", ลักษณะของครูที่สังคมต้องการ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สามมิตร, ๒๕๑๘), หน้า ๑.

^๒ Hollis L. Caswell and Arthur W. Foshay, Education in the Elementary School, 2d ed. (New York : American Book Co., 1950), p.48.

^๓ บัญญัติ กุศลสถาพร, "ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา," ประมวลบทความการวางแผนการศึกษา อันที่ ๔ (พระนคร : กองวางแผนการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวง-ศึกษาธิการ, ๒๕๑๒), หน้า ๒๘๘.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้แนะแนวทางแก่ครูในการใช้หลักสูตรใหม่ว่า ครูต้องเปลี่ยนบทบาทของตนจากการสอนหนังสือมาเป็นสอนคน คือจากการสอนคนให้รู้หนังสือ มาเป็นสอนคนให้เป็นคนดี คนมีประโยชน์ และคนที่รู้จักทำตัวเองให้มีความสุข ดังนั้นวิธีการสอน จึงต้องเปลี่ยนไปจากการสอนโดยบอกให้จดจำเป็นการสอนหลาย ๆ วิธี เช่น การบรรยาย การ ทดลอง การค้นคว้า การทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมุติ การศึกษาปัญหาภาคตัวอย่าง การศึกษาจากปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ๆ การรวมกิจกรรมกับชุมนุม การสำรวจชุมชน การฝึกและ การปฏิบัติจริง"

ดังนั้นถ้าหากครูเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนตามหลักสูตรใหม่ สามารถปฏิบัติ กิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามแนวทางที่หลักสูตรประสงค์ หลักสูตรนี้ก็มีโอกาสสัมฤทธิ์ผลได้มาก แต่จากรายงานการติดตามผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ในภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ ของกองวิจัย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการ ใช้หลักสูตรในภาคต่าง ๆ ดังนี้

- ๑) โรงเรียนต่าง ๆ ใ้รับเอกสารหลักสูตรและวัสดุหลักสูตรต่าง ๆ ไม่เพียงพอและ ละเอียด และเอกสารบางประเภทไม่ได้รับเลย เช่น เอกสารในการวัดประเมินผลเป็นต้น
- ๒) โรงเรียนต่าง ๆ ในบางภาค เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง มีครูไม่ครบชั้น นอกจากนั้นบางโรงเรียนมีสภาพห้องเรียนคับแคบ มีนักเรียนแออัด ไม่เหมาะสม ที่จะสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ได้
 - ๓) ผู้บริหารโรงเรียนบางโรงเรียนไม่สนับสนุน ช่วยเหลือครูในการใช้หลักสูตรใหม่ ปล่อยให้ครูสอนตามลำพัง และบางโรงเรียนไม่นำอุปกรณ์ที่ได้รับแจกออกใช้
 - ๔) ครูไม่ยอมรับหลักสูตรใหม่ บางคนให้เหตุผลว่าสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ เหนื่อยมาก หลักสูตรใหม่กิจกรรมมากเกินไป นอกจากนั้นครูบางคนไม่ใช่ชุดอุปกรณ์

- ๕. ซากแคลนหนังสือเรียนเนื่องจากได้รับแจกไม่เพียงพอ และไม่สามารถหาซื้อได้
- ๖. ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในภาคต่าง ๆ บางส่วนไม่ผ่านการอบรมตามแนวหลักสูตรใหม่

ถูกวิธี

- ๗. ครูขาดความรู้ทางด้านเทคนิคการสอน เทคนิคการจัดทำและการใช้อุปกรณ์อย่าง
- ๘. ความพร้อมของเด็กในบางโรงเรียนต่างกันมาก
- ๙. ซากการนิเทศติดตามผลจากวิทยากรผู้ให้การอบรม จากวิทยาลัยครู และจาก

ศึกษานิเทศก์

พาดิช ภักตร์เจริญ ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรใหม่ซึ่งได้จากการประเมินผลในปีการศึกษา ๒๕๒๑ ดังนี้

- ๑. ครูใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่
- ๒. ครูที่ได้รับการอบรมแล้วโยกย้าย
- ๓. ครูสอนมีไม่ครบชั้น
- ๔. โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดทำอุปกรณ์
- ๕. บางโรงเรียนไม่มีการประชาสัมพันธ์เรื่องหลักสูตรให้กับผู้ปกครอง
- ๖. ครูส่วนมากไม่ยอมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน ยังคงยึดแบบเรียนยึดเนื้อหาเป็นหลัก ยังสอนหนังสือไม่สอนคน และปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย ๒

* กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, รายงานปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ (กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ, ๒๕๒๑), (อัครสำเนา).

๒ พาดิช ภักตร์เจริญ, "การดำเนินงานการใช้หลักสูตรใหม่ในปี ๒๕๒๒," วารสารสามัญศึกษา (เมษายน ๒๕๒๒) : ๘.

ปานจันทร์ กล่าวถึงปัญหาของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านเอกสารหลักสูตรสรุปได้ว่า ครูไม่มีโอกาสศึกษาหลักสูตรอย่างถ่องแท้ ได้อ่านเฉพาะเวลาเข้ารับการอบรมระยะสั้น ๆ และครูได้รับเอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ไม่ครบ ครูต้องขอยืมจากคนอื่นทำให้ครูรู้สึกอึดใจแบบเรียนของเด็กที่ทางรัฐบาลมีนโยบายแจกฟรีได้รับล่าช้า สมุดประจำชั้นและสมุดประจำตัวนักเรียนได้รับล่าช้า ครูไม่มีใช้เพราะต้องไปประกอบการประเมินผลหลังจากสอนจบบทเรียนหนึ่ง ๆ แล้วทำให้ครูที่ไม่มีความรับผิดชอบถือเป็นข้ออ้างที่มีได้รับเอกสาร โดยไม่ประเมินผลหลังจากการสอนจบบทเรียนแล้ว ๑

ทองตอ กล้วยไม้ ณ อยุธยา รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ว่า เป็นเรื่องค่อนข้างกระทันหัน แม้จะมีการทดลองแล้วก็เป็นการเรียนการสอน แต่ในแง่ของอุปกรณ์และเอกสารต่าง ๆ ยังไม่มี สำหรับข้อเท็จจริงที่ทางสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร แจกหนังสือแบบเรียนให้นักเรียนในโรงเรียนสังกัดไม่ครบตามจำนวนนั้น เนื่องจากทางสำนักการศึกษาให้งบประมาณเพียง ๕๐% ของจำนวนเด็กทั้งหมด ที่เหลือต้องช่วยตนเอง เพราะทางรัฐบาลถือว่าช่วยเหลือตัวเองไม่ได้จน และแสดงความเห็นว่าหลักสูตรใหม่เป็นเรื่องร่ำรำทำเพลง ซึ่งครูไทยส่วนมากขาดคุณสมบัติข้อ ๒

รัฐศัล จันทร์พวง กล่าวถึงปัญหาสื่อการเรียนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ว่า "แม้ว่าทางสำนักการศึกษาจัดสรรงบประมาณให้แต่ละโรงเรียนเป็นค่าวัสดุต่าง ๆ แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับจำนวนที่ต้องการ" ๓

๑ ปานจันทร์, "หลักสูตรใหม่ ... รูปแบบที่ขาดความรับผิดชอบ," วิทยาสาร (กันยายน ๒๕๒๑) : ๑๘.

๒ "สัมภาษณ์พิเศษ ทองตอ กล้วยไม้ ณ อยุธยา รองผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร," วิทยาสาร (กันยายน ๒๕๒๑) : ๑๕ - ๑๗.

๓ รัฐศัล จันทร์พวง, "การศึกษากรุงเทพมหานคร ปัญหาที่ไม่รู้จบ," วิทยาสาร (สิงหาคม ๒๕๒๑) : ๑๘.

จะเห็นได้ว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำหลักสูตรไปใช้นั้นมีหลายประการ ทั้งด้านตัวครูเองและหรือปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อกระบวนการเรียนการสอนของครู ได้แก่ การสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียน ความร่วมมือของบุคลากร การขาดแคลนเอกสารหลักสูตรและวัสดุหลักสูตรต่าง ๆ ความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้แก่ บุคลากร, งบประมาณ, อาคารสถานที่ ฯลฯ ตลอดจนการนิเทศติดตามผล เป็นต้น และข้าพเจ้าได้มีโอกาสสนทนากับเพื่อนครูบางคนที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทราบว่าโรงเรียนหลายโรงเรียนมีปัญหาในการจัดครูเข้าสอนชั้นประถมศึกษา ๑ ในปีการศึกษา ๒๕๒๑ ซึ่งเป็นปีแรกที่เริ่มบังคับใช้หลักสูตรใหม่ทั่วประเทศ โดยครูอ้างว่าไม่มีใครเข้าใจหลักสูตร ทำอุปกรณ์ไม่เป็น ไม่สันทัดการร้องเพลงหรือแกล่เกินกว่าจะมาร้องรำทำเพลง ฯลฯ ครูใหญ่บางโรงเรียนจึงต้องใช้วิธีขอร้องแถมบังคับให้สอนบางโรงเรียนถึงกับบอกว่าครูคนใดสอนชั้นประถมศึกษา ๑ จะให้สองชั้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลต่อประสิทธิภาพของการศึกษา และโดยเหตุที่ประสิทธิภาพของการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาประเทศ เป็นการศึกษาภาคบังคับที่รัฐจัดให้เปล่ากับพลเมืองทุกคน เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งปลูกฝัง ทัศนคติอันเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการจัดการศึกษาระดับนี้จึงควรต้องสนใจศึกษาและหาทางแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อให้หลักสูตรสามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้าสนใจศึกษาปัญหาในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ของครูชั้นประถมศึกษา ๑ ในกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะกลุ่มทักษะภาษาไทยซึ่งมีความสำคัญในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ และเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ว่าครูมีปัญหาในการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ด้านใดบ้าง และครูโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา—และโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีปัญหาเหมือนกันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษา ๑ ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษา ๑ ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

สมมติฐานของการวิจัย

๑. ครูชั้นประถมศึกษา ๑ ในกรุงเทพมหานคร มีปัญหาในการสอนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ในด้านอาคารสถานที่และแหล่งบริการทางวิชาการ ก้านหลักสูตรและวัสดุหลักสูตร และค่านแผนการสอนภาษาไทยพร้อมทั้งส่วนประกอบต่าง ๆ ของแผนการสอนภาษาไทย อันประกอบด้วยคำชี้แจง แผนการเตรียมความพร้อม แผนหนังสือเรียน บัญชีรายการใช้สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ ตัวสะกด คำใหม่ และจุดมุ่งหมายในการสอนแต่ละบท

๒. ความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษา ๑ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. โรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดกรุงเทพมหานคร สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และสังกัดกรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทย

๒. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือครูชั้นประถมศึกษา ๑ ในปีการศึกษา ๒๕๒๒ ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนสังกัดละ ๑๐๐ คน

๓. การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการสอนวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ครั้งนี้มี ๓ ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่และแหล่งบริการทางวิชาการ ก้านหลักสูตรและวัสดุหลักสูตร และแผนการสอนภาษาไทยพร้อมทั้งส่วนประกอบต่าง ๆ ของแผนการสอนภาษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

- ๑. สร้างแบบสอบถามฉบับชั่วคราวเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาภาษาไทย ตามหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ซึ่งมี ๓ คำนาคือค่านอาคารสถานที่และแหล่งบริการทางวิชาการ ค่านหลักสูตรและวัสดุหลักสูตร และค่านแผนการสอนภาษาไทย พร้อมทั้งส่วนประกอบต่าง ๆ ของ แผนการสอนภาษาไทย
- ๒. นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวไปให้ครูทรงคุณวุฒิจำนวน ๑๐ คน พิจารณาแก้ไขปรับปรุง
- ๓. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูชั้นประถมศึกษา ๑ โรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา และโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากรประเภทละ ๑๐ คน รวม ๒๐ คน แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงเป็นฉบับสมบูรณ์
- ๔. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นครูชั้นประถมศึกษา ๑ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประเภทละ ๑๐๐ คน รวม ๒๐๐ คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท (Stratified Random Sampling)
- ๕. วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบปัญหาการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษา ๑ ของครูทั้งสองประเภทโดยการทดสอบค่าซี (z test)

ความจำกัดของการวิจัย

- ๑. เนื่องจากโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีประมาณ ๔๐๐ โรงเรียน การวิจัยครั้งนี้ เวลาจำกัดและต้องแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง ทำให้สุ่มตัวอย่างโรงเรียนได้เพียง ๑ ใน ๒ ของแต่ละเขต และสุ่มตัวอย่างประชากรได้โรงเรียนละ ๑ คน ซึ่งอาจน้อยเกินไป
- ๒. ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่ได้นำหลักสูตรและวัสดุหลักสูตรใหญ่ตอบ แบบสอบถามครบรอบ ครบบางคนอาจไม่มีหลักสูตรและวัสดุหลักสูตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. ช่วยให้การแก้ปัญหาของครูชั้นประถมศึกษาที่ ๑ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาและโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการสอนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑
๒. เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาที่ ๑ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑
๓. เป็นแนวทางในการศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ในระดับชั้นอื่นและวิชาอื่น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

๑. ครู หมายถึง ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาที่ ๑ ในกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา ๒๕๒๒
๒. อาคารสถานที่ หมายถึง อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องต่าง ๆ ในโรงเรียน ได้แก่ ห้องเรียน ห้องสมุด ฯลฯ ที่จะช่วยส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนและเอื้ออำนวยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น
๓. แหล่งบริการทางวิชาการ หมายถึง แหล่งรวบรวมและบริการวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งโครงการต่าง ๆ ที่จำเป็นหรือควรจัดให้มีขึ้นในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตร
๔. หลักสูตรใหม่ หมายถึง หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑
๕. วิชาภาษาไทย หมายถึง วิชาในกลุ่มทักษะตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑
๖. วัสดุหลักสูตร หมายถึง เอกสารที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จัดทำขึ้น ประกอบการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้แก่ แผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน แบบฝึกหัด บัตรงาน แผนภาพ หนังสือส่งเสริมการเรียน

๓. แผนการสอน หมายถึง บันทึกการสอนแบบเบ็คเสิร์ฟ ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ ความคิดรวบยอดหรือหลักการ เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผล

๔. แผนการสอนภาษาไทย หมายถึง แผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จัดทำขึ้นใช้เป็นเครื่องมือช่วยผู้สอนให้ดำเนินการเรียน การสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร อันประกอบด้วยคำชี้แจง แผนการเตรียมความพร้อม แผน หนังสือเรียน บัญชีรายการใช้สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ คำสะกด คำใหม่ และจุดมุ่งหมาย ในการสอนแต่ละบท

แผนการเตรียมความพร้อม เป็นแผนการสอนภาษาไทยตอนแรก เพื่อเตรียมความพร้อม ให้เด็กเรียนก่อนเริ่มใช้แบบเรียน มีทั้งหมด ๘ แผน เวลาเรียน ๕๐ คาบ (๕๐ ชั่วโมง)

แผนหนังสือเรียน หมายถึง แผนการสอนภาษาไทยตอนที่ ๒ ต่อจากแผนการเตรียม ความพร้อม เป็นแผนที่ใช้กับแบบเรียน มีทั้งหมด ๔๐ แผน เวลาเรียนประมาณ ๔๐๐ คาบ (๓๐๐ ชั่วโมง) เรียนสัปดาห์ที่ ๖ เป็นต้นไป

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย